

ΜΕΛΟΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ. ΦΕΞΗ

ΙΩΣΗΦ ΒΕΡΔΗ

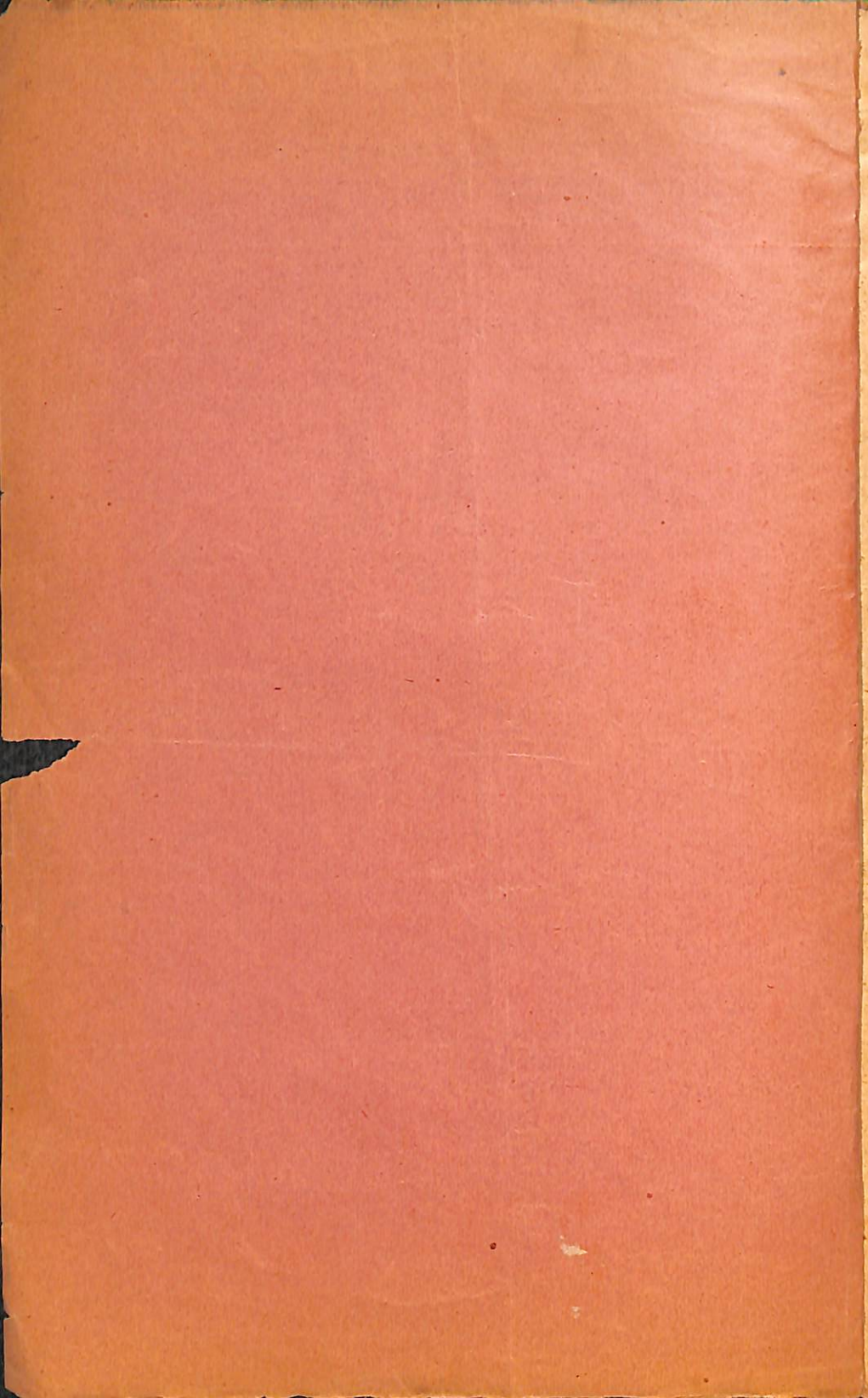
Α · Ι · Δ Α
(ΑΙΔΑ)

Μελόδραμα εις πράξεις τέσσαρας
Στίχοι Α. ΓΚΙΣΛΑΝΤΣΟΝΗ

Μ. ΣΑΛΙΜΕΡΟΖ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ. ΦΕΞΗ
1905

ΜΕΛΟΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ. ΦΕΞΗ

ΙΩΣΗΦ ΒΕΡΔΗ

Α · Ι · Δ Α

(ΑΙΔΑ)

Μελόδραμα εις πράξεις τέσσαρας

Στίχοι Α. ΓΚΙΣΛΑΝΤΣΟΝΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ. ΦΕΞΗ
1905

Π Ρ Ο Σ Ω Π Α

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ τῆς Αιγύπτου
ΑΜΝΕΡΙΣ, κόρη του
ΑΪΤΑΑ, Αιθιοπίς δούλη
ΡΑΔΑΜΗΣ, στρατηγός Αιγύπτου
ΡΑΜΦΙΣ, ἀρχιερεὺς
ΑΜΟΝΑΣΠΡΟΣ, βασιλεὺς τῶν Αἰθίοπων
ΕἼΣ ΑΓΓΕΛΟΣ

Βαθύφωνος
Ύψιφωνος
Ύψιφωνος
Ὀξύφωνος
Βαθύφωνος
Βαρύφωνος
Ὀξύφωνος

Ἱερεῖς, ἰέρειαι, ὑπουργοί, στρατιῶται, αὐλικοί, ἀξιωματικοί,
δοῦλοι, Αἰθίοπες αἰχμάλωτοι, λαὸς τῆς Αἰγύπτου κτλ.

Ἡ σκηνὴ εἰς Μέμφιν καὶ Θήβας.

A I Δ A

Εἰς ἓκ τῶν λαμπροτέρων, ἂν ὄχι ὁ λαμπρότατος τῶν ἀδαμάντων τοῦ στεφάνου, μὲ τὸν ὁποῖον ἡ Φήμη καὶ ἡ Δόξα ἐκόσμησαν τὸ μέτωπον τοῦ Ἰταλοῦ μουσικοῦ Βέρδης, εἶνε ἡ «Ἀίδα» του.

Τραγικὸν μελόδραμα, μεγαλοπρεπές καὶ θεαματικώτατον, εἰς 4 πράξεις καὶ 7 εἰκόνας. Παρεστάθη διὰ πρώτην φοράν εἰς τὸ θέατρον τοῦ Καίρου, τὴν 24 Δεκεμβρίου 1871. Τὸ θέατρον ἐκεῖνο εἶχεν ἐγκαινιασθῆ τὸν Νοέμβριον τοῦ 1869 ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ ἀνοίγματος τῆς διώρυγος τοῦ Σουέζ, ἔκτοτε δὲ ὁ διάσημος διὰ τὴν πολυτέλειαν τοῦ βίου του Χεδίβης Ἰσμαήλ πασᾶς, ὁ ἀφειδῶς σκορπίσας τὸ αἰγυπτιακὸν χρυσίον εἰς ἔργα δημόσια καὶ ἔργα τέχνης, εἶχε ζητήσῃ ἀπὸ τὸν Βέρδην νέον μελόδραμα διὰ τὸ νέον θέατρόν του, παρακαλέσας αὐτὸν νὰ τῷ γνωρίσῃ τοὺς ὄρους του.

Ἐκατὸν χιλιάδας φράγκα ἀμοιβὴν — καὶ νὰ γνωρίζῃ ἐκ τῶν προτέρων τὸ θέμα ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ συνθετετὸ μελόδραμα· αὐτὴ ἦτο ἡ ἀπάντησις τοῦ Βέρδης. Ἐγένετο κατὰ τὸ θέλημά του. Θέμα τοῦ μελοδράματος, ὑποδειχθὲν εἰς τὸν Χεδίβην ὑπὸ τοῦ σοφοῦ Γάλλου αἰγυπτιολόγου Μαριέττ-βέη, τοῦ ἐνεργήσαντος τὰς ἀνασκαφὰς τῆς Αἰγύπτου, ἦτο ἡ «Ἀίδα». Ἐστάλη ὁ σκελετός τῆς ὑποθέσεως εἰς τὸν Ἰταλὸν μελοποιόν, διαμένοντα εἰς Μπουσσέτο τῆς Ἰταλίας. Εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Βέρδης ἐφιλοξενεῖτο ὁ Γάλλος λόγιος Κάμιλλος Δου-Λόκλ, πρῶτον διευθυντὴς τοῦ Κωμικοῦ Μελοδράματος τῶν Παρισίων, ὅστις ἔγραψε τότε γαλλιστί καὶ εἰς τὸ πεζὸν τὸ κείμενον τοῦ μελοδράματος. Ὁ Ἰταλὸς ποιητὴς Ἀντώνιος Γρισλαντσόνης τὸ μετέφερεν εἰς ἰταλικούς στίχους, καὶ ἐπ' αὐτῶν συνέθεσε τὴν μουσικὴν τοῦ ὁ Βέρδης.

Ἐν τῷ μεταξύ εἰς τὴν Αἴγυπτον παρεσκευάζοντο τὰ τῆς ἀναβιβάσεως τοῦ νέου ἔργου εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Καίρου. Πολύτιμος δὲ πάλιν ὑπῆρξεν ἡ συνεργασία τοῦ Μαριέττ-βέη· αὐτὸς ἐσεχέδιασε τὰς ἐνδυμασίας καὶ τὴν σκηνοθεσίαν, ἀναπαραστήσας ἐπὶ τῆς σκηνῆς μετὰ τελείας ἀριθείας τὴν ἀρχαίαν αἰγυπτιακὴν ζωὴν καὶ ἀνοικοδομήσας μὲ τὰ ἐλαφρὰ ὕλικά τοῦ θεάτρου, ναοὺς καὶ ἀνάκτορα καὶ πόλεις, ὡς τὰς Θήβας καὶ τὴν Μέμφιν.

Ὁ Βέρδης ἀρ' ἑτέρου—ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖ ὁ Γάλλος κριτικὸς Κλεμὰν—μελοποιῶν τὴν «Ἀΐδαν», «μὲ τὴν ἰδιοφυίαν του, τὴν δύναμιν τῆς φαντασίας του καὶ τὴν μουσικὴν ἐπιστήμην του, ὡς καὶ μὲ τὴν τεχνικὴν γλῶσσαν, τῆς ὁποίας κατέχει τὰ μυστήρια, κατώρθωσε νὰ δώσῃ εἰς τὰ πρόσωπά του τόσον περιπαθῆ χαρακτήρα, τοιαύτην ἑξάρσιν τῶν αἰσθημάτων καὶ τόσην τραγικότητα εἰς τὴν ἑξωτερικευσίαν αὐτῶν, ὅσην δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἔχουν ἂν ὁ μελοποιὸς ἔμενε προσκεκολλημένος εἰς τὴν ἀκαμπτον πραγματικότητα τῆς αἰγυπτιακῆς παραδόσεως.» Καὶ μὴ μόνον ταῦτα ἡ «Ἀΐδα» ἔχει μουσικὴν ἔμπνευσμένην κατὰ μέγα μέρος ἀπὸ τὰ ἀφρικανικὰ τραγούδια, ἔχει τεχνοτροπίας αἰ ὁποῖαι ἐνθυμίζουσι τὰς ἀνατολικὰς μελωδίας—μουσικὴν τέλος ἀρμόζουσαν πρὸς τὴν ὑπόθεσιν τῆς, τῆς ὁποίας ἔκτενῆ ἀνάγλυσις παραθέτομεν κατωτέρω. Ἐνθουσιώδης ἔσπεφεν ἐπιτυχία τὴν πρώτην παραστάσιν τοῦ μελοδράματος ὅταν δὲ τοῦτο ἀνεβιβάσθη κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1872 εἰς τὸ θέατρον τῆς Σκάλας τοῦ Μιλάνου, ὁ Βέρδης ἐκλήθη 32 φορές εἰς τὸ προσκήνιον, αἱ δὲ ἀριστοκρατικαὶ οἰκογένειαι τοῦ Μιλάνου προσέφεραν εἰς τὸν ἑνδοξον συνθετὴν ἓν σκῆπτρον ἐξ ἑλεφαντόδοντος καὶ ἓνα ἀστέρα ἀδαμάντινον μὲ τὸ ὄνομα τῆς Ἀΐδας ἀπὸ ρουμπίνια καὶ τοῦ Βέρδη ἀπὸ πολύτιμα πετράδια. Ἐκτοτε ἡ «Ἀΐδα» ἐπαίχθη καὶ παίζεται εἰς ὅλα τὰ μεγάλα θεάτρα τοῦ κόσμου, πάντοτε γοητεύουσα καὶ χειροκροτουμένη.

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ

Ἄρχηγός τῶν Σωματοφυλάκων τοῦ Φαραῶ ἢ Βασιλέως τῆς Αἰγύπτου εἶνε ὁ νεαρός καὶ ἀνδρείος Ραδαμῆς, τὸν ὅποιον μυστικός δεσμός ἔρωτος συνδέει μὲ τὴν Ἄϊδα, τὴν κόρην τοῦ βασιλέως τῆς Αἰθιοπίας Ἀμονάσου. Αὕτη, συλληφθεῖσα ἀιχμάλωτος εἰς τὸν τελευταῖον πόλεμον, μένει ὡς δούλη εἰς τὰ βασιλικά ἀνάκτορα τῆς Μέμφιδος. Ἀλλὰ κανεὶς δὲν γνωρίζει ὅτι εἶνε καὶ αὕτῃ βασιλότισσα.

Ὁ βασιλεὺς ὅμως τῶν Αἰθίοπων νέον ἐτοιμάζει πόλεμον, διὰ νὰ ἐκδικηθῇ τοὺς Αἰγυπτίους. Καὶ ἰδοὺ—αἰρομένης τῆς αὐλαίας—εἰς μίαν αἴθουσαν τοῦ ἀνακτόρου τοῦ Φαραῶ, σταλισμένην μὲ ἀγάλματα καὶ ἀνθισμένα δεινυλλία, ἐνῶ ἀπὸ τὴν θύραν τοῦ βάλους φαίνονται οἱ ναοὶ καὶ τὰ κτίρια τῆς Μέμφιδος καὶ αἱ Πυραμίδες, — συναντῶνται ὁ Ραδαμῆς καὶ ὁ ἀρχιερεὺς Ράμφις.

— Ναί, λέγει οὗτος. Ἡ φήμη ἀγγέλλει ὅτι ὁ Αἰθίοψ τολμᾷ νὰ μᾶς προκαλέσῃ, καὶ ν' ἀπειλήσῃ τὴν κοιλίαν τοῦ Νεῖλου καὶ τὰς Θήβας. Μετ' ὀλίγον θὰ μάθωμεν τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ ἑνα ἀγγελιαφόρον.

— Ἐσυμβουλευθήτε τὴν ἱεράν Ἰσιδα ; ἐρωτᾷ ὁ Ραδαμῆς.

— Ναί, καὶ αὕτῃ ὠνόμασε τὸν ὑπέρτατον ἀρχιερον τῶν αἰγυπτιακῶν φαλάγγων, ἕνα νέον καὶ γενναῖον ἄνδρα—προσθέτει ὁ Ράμφις ἀτεινίζων ἐμφαντικῶς τὸν Ραδαμῆην.

Καὶ ἐξέρχεται μεταβλίνων ν' ἀναγγεῖλῃ τὸν χρησμὸν εἰς τὸν Βασιλέα.

— ὦ ! ἂν ἦμην ἐγὼ αὐτός ὁ πολέμαρχος ! ἂν ἀλήθευε τὸ ὄνειρόν μου !... ἀναφωνεῖ ὁ Ραδαμῆς, μένων μόνος. Μὲ στρατὸν ἀνδρείων μαχητῶν, νὰ νικήσω ! καὶ νὰ μὲ δοξάσῃ ὅλη ἡ Μέμφις ! Καὶ νὰ γυρίσω, γλυκεῖά μου Ἄϊδα, μὲ δάφνην στεφανωμένος καὶ νὰ σοῦ εἰπῶ : Δι' ἐσὲ ἐπολέμησα καὶ δι' ἐσὲ ἐνίκησα.

Καὶ ψάλλει τὸ πλήρες μελαγχολικοῦ πάθους ἄσμα του πρὸς τὴν ἐρωμένην του, τὴν ὀνομαζέει «οὐρανίαν καὶ θείαν, μυστικὸν στέφανον ἀπὸ ἄνθη καὶ φῶς.»

Il tuo bel cielo vorrei ridarti,
Le dolci brezze del patrio suol ;
Un regal serto sul crin posarti,
Ergerti un trono vicino al sol.

(Τὸν ὄρατιόν σου οὐρανὸν
θέλω νὰ σοῦ ἀποδώσω, τὰς
τερπνὰς αὔρας τῆς πατρικῆς
σου γῆς· βασιλικὸν στέμμα
θὰ θέσω εἰς τὴν κόμην σου,
θρόνον θὰ σοῦ στήσω· στὸν
ἥλιον κοντά...)

Διακρίπτει τὰς ὄνειροπολήσεις του ἡ ἐμφάνισις τῆς Ἀμνέριδος τῆς θυγατρὸς τοῦ Φαραῶ. Ἡ Ἀμνέρις τήκεται ἀπὸ ἔρωτα πρὸς τὸν νεὸν πολεμιστὴν.

— Πῶς λάμπουν τὰ μάτια σου! Πόσον ἀγέρωχον ἀστράπτει τὸ πρόσωπόν σου! ὦ! μακαρία ἐκείνη, τῆς ὁποίας ἡ ποθητὴ μορφή τόσοσιν φῶς χαρῆς ἐσκόρπισεν εἰς σέ!

— Μὲ ὄνειρον φιλόδοξον ἐλικνίζετο ἡ καρδιά μου. Εὐχομαι νὰ ὀδηγήσω ἐγὼ ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ τὰς στρατιάς τῆς Αἰγύπτου...

— Καὶ δὲν ὠμίλησεν ἕως τῶρα εἰς τὴν καρδίαν σου κανὲν ἄλλο ὄνειρον, ὠρσιότερον... γλυκύτερον ;... Δὲν ἔχεις εἰς τὴν Μέμφιν πόθους... ἐλπίδας ;

Ταρασσεται ὁ Ραδαμῆς. «Μήπως, λέγει καθ'ἑαυτόν, ἀνεκάλυψε τὸν μυστικὸν ἔρωτα ποῦ φλέγει τὴν καρδίαν μου ;»

— Ἀλλοίμονον, διαλογίζεται ἡ Ἀμνέρις, ἂν ἀγαπᾷ ἄλλην ! Ἀλλοίμονον, ἂν τὸ βλέμμα μου εἰσδύσῃ εἰς τὸ ἀπαίσιον αὐτὸ μυστήριον !

Κορυφῶται ἡ ταραχὴ τοῦ Ραδαμῆ βλέποντος τὴν Αἶδαν εἰσερχομένην εἰς τὴν αἴθουσαν. Αἱ ὑποφίαι τῆς Ἀμνέριδος ἐνισχύονται.

— Πῶς τὴν ἐκύτταξε ! λέγει. Ἀντίπαλός μου ἡ Αἶδα ; Καὶ κρύπτουσα τὰ διανοήματά της, λέγει πρὸς τὴν Αἰθιοπίδα μὲ γλυκεῖαν φωνήν :

— Ἔλα, μιλάτη, πλησίον... Δούλη δὲν εἶσαι οὔτε θεραπαινίς ἐδῶ, ὅπου τόσον γλυκὰ σὲ συμπαθῶ, ὥστε σὲ λέγω ἀδελφὴν μου.. Κλαίεις ;... τῶν δακρύων σου εἰς ἐμὲ φανερώσε τὸ αἶτιον.

— Οἴμοι ! ἀπκντᾶ ἐκείνη, τὴν ἀγρίαν κορυγὴν τοῦ πολέμου ἀκούω... διὰ τὴν ἀτυχὴ πατρίδα μου, δι' ἐμέ... διὰ σᾶς τρέμω.

— Λέγεις τὴν ἀλήθειαν ; Καὶ δὲν σὲ συγκλονεῖ ἄλλη μέριμνα βαρυτέρα ;

Χαμηλώνει τὰ μάτια ἡ Αἶδα, καὶ ζητεῖ νὰ κρύψῃ τὴν ταραχὴν τῆς. Αἱ ὑποφίαι τῆς κήρης τοῦ Φαραῶ χρειάζονται περισσοτέρας ἀποδείξεις ;

— Τρέμε, ἔνοχος δούλη, τρέμε, ἂν ἴσως μοῦ ἀποκαλύψουν τὴν ἀλήθειαν οἱ θεῖοί σου καὶ τὸ ἐρῶθημά σου...

— Ὅχι, τραγουδεῖ κατ' ἴδιαν ἡ Αἶδα, δὲν στεναίζω μόνον διὰ τὴν δύστηνον πατρίδα μου, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν ἀτυχὴ ἔρωτά μου.

— Ἀλλοίμονον ! ἀναφωνεῖ καὶ ὁ Ραδκμήης, βλέπων τὴν ὀργὴν ζωγραφισμένην εἰς τὴν ὄψιν τῆς βασιλοπαίδος. ὦ ! ἂν ἀναγνώσῃ εἰς τὰς καρδίαις μας τὴν μυστικὴν μας ἀγάπην !

Ἄλλὰ δὲν εὐρίσκει καιρὸν ἡ Ἀμνέρις νὰ ἐρευνήσῃ λεπτομερέστερον εἰς τὸ μυστικὸν τῶν δύο ἐραστῶν. Εἰς τὴν αἴθουσαν ἐκείνην εἰσέρχεται ὁ Φαραῶ περιστοιχούμενος ὑπὸ τῶν σωματοφυλάκων του. Ἐπονται ὁ ἀρχιερεὺς Ράμφις, οἱ ὑποδοχοί, οἱ ἱερεῖς, οἱ αἰλικοί, οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ ἡ λοιπὴ βασιλικὴ ἀκολουθία.

— Ὑψιστον αἶτιον σᾶς συγχθροῖζει, ὦ πιστοὶ μου Αἰγύπτιοι, περίξ τοῦ Βασιλέως σας. Ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς Αἰθιοπίας ἦλθεν Ἄγγελος, κομιζων σοβαρὰ νέα... Ἄς ἐμφανισθῇ νὰ τὸν ἀκούσωμεν !

Εἰς ἀξιωματικὸς εἰσάγει τὸν Ἄγγελον.

— Εἰς τὸ ἱερὸν ἔδαφος τῆς Αἰγύπτου, διηγεῖται οὗτος, ἐπέδραμον οἱ βάρβαροι Αἰθίοπες. Ἐλεηλάτησαν τοὺς κάμπους μας, ἔκαυσαν τὰ σπαρτά μας, καὶ ὑψύχενες διὰ τὴν εὐκυλον νίκην των, ὀδεύουν κατὰ τῶν Θηβῶν... Ἄγριος καὶ ἀδάμαστος τοὺς ὀδηγεῖ πολέμαρχος—ὁ Ἄμωναρος.

— Ὁ βασιλεὺς ! ἀναφωνοῦσιν ὅλοι.

— Ὁ πατήρ μου! ὀλοῦζει ἡ Ἄϊδα.

— Αἱ Θῆβαι ἔλαβον ἤδη τὰ ὄπλα, ἐξακολουθεῖ ὁ Ἄγγελος καὶ ἀπὸ τὰς ἐκατὸν πύλας των θὰ ὀρμήσουν οἱ πολεμισταὶ κατὰ τοῦ βασιβάρου ἐπιδρομέως, φέροντες τὸν πόλεμον καὶ τὸν θάνατον!

— Πόλεμος καὶ θάνατος εἰς τὸν ξένον! ἀνακροῦται ὁ Φαρκῶ, καὶ τὴν κορυφὴν ταύτην ἐπαναλαμβάνουν ὅλοι οἱ παρεστώτες.

Ἄγγελλει δὲ τότε ὁ Φαρκῶ ὅτι ἡ Ἴσις ὤρισεν ὡς ἀριστράτηγον τοῦ πολέμου τὸν Ραδαμῆν καὶ τὸν διατάσσει νὰ μεταβῇ εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἡραίου, νὰ ζωσθῇ τὰ ὄπλα του καὶ νὰ βῆ εὐθέως πρὸς τὴν νίκην. Πλήρης ἐνθουσιασμοῦ ὁ Ραδαμῆς ἀποδέχεται τὸν διορισμόν. Καὶ ἐνῶ ὁ Βασιλεὺς μετὰ τῶν ἱερέων καὶ τῶν ἀρχόντων ψάλλουν μεγαλοπρεπῆς θούριον, καταλήγον μὲ τὰς προφητικὰς λέξεις: «Πόλεμος καὶ θάνατος εἰς τὸν ξένον!»—ἡ Ἀμνέρις κομίζει τὸ λάβαρον καὶ τὸ ἐγκραίνει εἰς τὸν νέον στρατηγόν:

— Ἀπὸ τὸ χεῖρ μου λάβε, ὦ στρατηγέ, τὴν ἐνδοξὴν σημασίαν αὐτῆ ἃς σὲ φωτιζῇ εἰς τῆς Δόξης τὴν δρόμον.

— Διατί κλαίω; διὰ ποῖον νὰ προσευχηθῶ; θρηνηθεῖ ἡ Ἄϊδα!.. Ποία δύναμις μὲ ἀλυσσάει μετὰ αὐτόν; Τὸν ἀγαπῶ... καὶ αὐτός εἶνε ἐχθρός... εἶνε ξένος!

— Ἐπᾶνελθε νικητής καὶ τροπαιούχος! εὐχονται ὅλοι μὲ μιαν φωνὴν εἰς τὸν Ραδαμῆν, καὶ τὸν συνοδεύουν ἀπερχόμενον εἰς τὸν ναόν.

— Ἐπᾶνελθε νικητής!... ἐπαναλαμβάνει ὡς ἠχώ ἡ Ἄϊδα, μένουσα μόνη εἰς τὴν αἴθουσαν, καὶ παραδίεται εἰς τὰς παραφορὰς τῆς ἀπελπισίας καὶ τοῦ πάλους. Ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὸν πατέρα συγκρούεται βίαιως πρὸς τὸν ἔρωτά της.

— Ἐπᾶνελθε νικητής!... Καὶ ἐξῆλθεν ἀπὸ τὰ χεῖλή μου ἡ ἀσεβὴς αὐτῆ εὐχή! Νικητής τοῦ πατός μου... ὅστις ἔδραξε τὰ ὄπλα δι' ἐμέ, διὰ νὰ μοῦ ἀποδώσῃ πατρίδα καὶ θρόνον καὶ τὸ περιφανὲς ὄνομα τὸ ὅποιον ἐδῶ ἀναγκάζομαι νὰ κρύπτω. Νικητής τῶν ἀδελφῶν μου... νὰ τὸν ἴδω, βαμμένον μὲ τὸ αἷμα τῶν ἀγαπητῶν μου, νὰ θριαμβεύῃ ὑπὸ τὰς ἐπευφημίας τῶν αἰγυπτιακῶν λόχων!

Καὶ ὀπίσθεν τοῦ ἄρματος, ἓνα Βασιλεα, τὸν πατέρα μου... ἀλυσο-
δεμένον I...

«L'insana parola
O Numi sperdete I
Al seno d'un padre
La figlia rendete ;
Struggete le squadre
Dei nostri oppressor I

(Τὰ ἄφρονα λόγια, ὦ θεοί,
διαλύσατε καὶ ἀποδώσατε
τὴν κόρην εἰς τὴν πατρικὴν
ἀγκάλην. Ἐξολοθρεύσατε
τοὺς στρατοὺς τῶν τυράν-
νων μας I)

ὦ! ἄμοιρη ἐγώ! ἐξακολουθεῖ ἡ Ἄϊδα! τί εἶπα; καὶ ὁ ἔρωσ
μου; Πῶς νὰ λησμονήσω τὸν θερμὸν ἔρωτα, τοῦ ἐδῶ αἰχμαλώτου καὶ
δούλην μ' ἐρώτισεν ὡς ἀκτίς ἡλίου; Νὰ ἐπικαλεσθῶ τὸν θάνατον
διὰ τὸν Ραδάμη, δι' αὐτὸν τοῦ τόσο ἀγαπῶ! Ἄ! δὲν ὑπάρχει
ἄλλη ἐπὶ γῆς καρδία τόσο σπαραγμμένη ἀπὸ τὴν ὁδύνην ὅσον ἡ ἰδική
μου! Τὰ ἱερὰ ὀνόματα τοῦ πατρός, τοῦ ἑραστοῦ, οὔτε νὰ προσφέρω
πρέπει, οὔτε νὰ ἐνημηθῶ πλέον... Δι' ἀμφοτέρους τρέμουσα καὶ ἀλ-
γοῦσα, θέλω νὰ θρηνηθῶ... θέλω νὰ προσευχηθῶ... Ἄλλὰ ἡ προ-
σευχή μου γίνεται βλασφημία... ἔγκλημα εἶνε ὁ θρήνος μου...
ἀμάρτημα ὁ στεναγμός. Εἰς τὸ μῦθον σκοτάδι βυθίζεται ὁ λογισμὸς
μου... ὦ! καλλίτερος ἀποθάνω!

Καὶ ἐπικαλούμενη τοὺς θεοὺς, νὰ συντρίβουν τὴν καρδίαν της,
νὰ τῆς δώσουν τὸν θάνατον, φεύγει ἀπηλπισμένη...

(Ἀλλαγὴ σκηνογραφίας. Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ναοῦ τοῦ Ἡφίστου.
Μυστηριώδες φῶς καταβαίνει ἀνωθεν. Μακρὰ σειρὰ κιόνων μέχρι τοῦ
βάθους, τὸ ὅποιον χάνεται εἰς τὴν σκιάν καὶ τὸ σκότος. Ὁ ναὸς εἶνε
στολισμένος μὲ εἰδῶλα αἰγυπτιακῶν θεοτήτων. Εἰς τὸ μέσον αὐτοῦ, ἐπὶ
βαράθρῳ σκεπασμένου ὑπὸ βαροτίμων ταπήτων, ἐγείρεται ὁ βωμός, καὶ
ὑπὲρ αὐτὸν αἴρονται τὰ ἱερὰ ἐμβλήματα. Ἀπὸ τοὺς χρυσοὺς τρίποδας
ἀναδίδεται ὁ καπνὸς τῶν θυμιαμάτων).

Ἀκούεται ἡ ἄρμονικωτάτη ἱερὰ μουσική, πλήρης ἀνατολικῆς
μυστικισμοῦ καὶ μεγαλοπρεπειᾶς, μὲ τὰς πρωτοτύπους μελωδίας της.
Αἱ ἀόρατοι ἱέρεια: μὲ συνοδίαν ἄρπας ἀναμέλπουσαν τὴν ἐπίκλησιν

πρὸς τὸν θεὸν Φθζ, τὸν ζωοποιὸν καὶ πλάστην τοῦ κόσμου, ἐνῶ οἱ ἱερεῖς παρατεταγμένοι εἰς τὸν ναὸν ἐπαναλαμβάνουσι τὴν ἐπαυρὸν τοῦ ψαλμοῦ.

Ὁ Ραδαμῆς ἀσπλος εἰσέρχεται καὶ βαίνει πρὸς τὸν βωμὸν, παρὰ τὸν ὅποιον ἵσταται ὁ ἀρχιερεὺς Ράμφις. Ἐμφανίζονται αἱ ἱερεῖαι καὶ χορεύουσι τὸν ἱερὸν χορὸν. Οἱ ἱερεῖς ἀπλώνουσι ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐκλεκτοῦ ὑπὸ τῶν θεῶν στρατηγοῦ ἕνα ἀργυροῦν πέπλον. Ὁ ἀρχιερεὺς περιζώνει αὐτὸν μετὰ τὴν σπάθην καὶ τῷ ἐγχειρίζει τὰ ἱερὰ ὄπλα, εὐχόμενος νὰ κατατροπώσῃ τοὺς ἐχθρούς.

— Ὡ θεε, λέγει στρέφων τὰ βλέμματα πρὸς τὸ μέγα εἶδωλον. Σὺ ὁ φρουρὸς καὶ ὑπερασπιστὴς τῆς ἱερᾶς γῆς τῆς Αἰγύπτου, ἔκτεινον ἐπ' αὐτὴν τὴν χεῖρά σου!

Ὁ Ραδαμῆς ἐπαναλαμβάνει τὴν εὐχὴν, αἱ δὲ ἱερεῖαι μετὰ τῶν ἱερέων ἀρχίζουσι ἐκ νέου τοὺς ψαλμοὺς καὶ τὸν ἱερὸν χορὸν.

Ὁ στρατηγὸς εἶνε πλέον ἔτοιμος νὰ βαδίσῃ κατὰ τῶν Αἰθίοπων, νὰ πολεμήσῃ κατὰ τοῦ πατρὸς τῆς φιλτάτης του Ἀΐδας, χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζῃ...

ΠΡΑΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

Ἄλλοκότως ὄρατοι τόνοι ἄρπας ἀντηχοῦν εἰς τὸν θάλαμον τῆς Ἀμνέριδος. Αἱ δούλαι καὶ αἱ θεράπαιναι στολιζοῦν μετὰ ὄραιότερα στολιδία τῆς τὴν κόρην τοῦ Φαραῶ, ἐτοιμαζομένην νὰ παραστῇ εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ θριάμβου. Αἱ εὐχαὶ τῆς ἐξεπληρώθησαν. Ὁ Ραδαμῆς ἐπιστρέφει νικητὴς καὶ τροπαιοῦχος!

Ἀπὸ τοὺς τρίποδας ὑψώνεται ἡ εὐωδία τῶν ἀρωμάτων—τῆς σμύρνας καὶ τοῦ λιβάνου. Μικροὶ μαῦροι δούλοι, χορεύοντες τὰς βαρβαρικὰς ὀρχήσεις των μετὰ τὴν ἀλλόκοτον ἑναρμόνισιν τῆς ὀρχήστρας τὴν ἐνθυμίζουσαν τὰς ποικιλιὰς τοῦ μεσαιωνικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ὄργανου, ἀνεμίζουσι τὴν βασιλόπαιδαν μετὰ μεγάλα ριπίδια ἀπὸ πτερὰ παγωνίων.

— Ποιός εἶν' αὐτός — τραγουδοῦν αἱ δοῦλαι, ποῦ πετᾶ πρὸς τὴν δόξαν ὅμοιος πρὸς φουερὸν θεόν, ὅμοιος πρὸς τὸν φλογοερὸν ἥλιον ;
 Ἔλα, καὶ ἐπὶ τῆς κερκλῆς σου ἃς πέσουν βροχὴ τὰ ἄνθη μὲ τὰς δάφνας ; ἃς ἀντηχήσουν τῆς δόξης οἱ ὕμνοι μὲ τοῦ ἔρωτος τὰ τραγοῦδια.

— Ἔλα, ἀγάπη μου, νὰ μὲ μεθύσης ἀπὸ εὐδαιμονίαν ! — μελῶδει ἡ Ἀμνέρις, καὶ αἱ δοῦλαι τῆς ἐξακολουθοῦν :

— Ποῦ εἶνε αἱ βράχιοι ὀρδοὶ τοῦ ξένου ; Σὺν σύννεφα ἐσκορπισθησαν σὲ φύσημα τοῦ ἀνδρείου. Ἔλα τὸ γέρας τῆς δόξης νὰ λάβῃς, ὦ νικητῆ. Ἡ νίκη σε ἠνύνησεν, ὁ ἔρωσ σοὶ προσμειδιᾷ.

Ἐψῶνει τὴν χεῖρα ἡ Ἀμνέρις καὶ τὰ ἄσηκτα παύουν.

— Σιωπῆ ! Ἐρχεται ἡ Ἄϊδα, τῶν ἠττημένων ἡ κόρη. Τὸ πένθος τῆς μου εἶνε ἱερόν...

Εἰς ἓν νεῦμα τῆς κυρίας τῶν, ὅλος ὁ ὄμιλος τῶν δούλων καὶ τῶν θεραπεινίδων ἀπομακρύνεται. Μένουν αἱ δύο ἀντεράστρια εἰς τὸν θάλαμον. Ἡ κατατρώγουσα τὴν καρδίαν τῆς Ἀμνέριδος ὑπόνοια μέλλει νὰ διαλευκανθῇ.

— Ἡ τύχη τῶν ὀπλων ἐφάνη δυσμενῆς εἰς τοὺς ἰδικούς σου, πτωχὴ μου Ἄϊδα ! — λέγει ἡ βασιλόπαις μὲ προσποιητὴν εὐμένειαν. Τὸ ἄλγος τὸ ὅποσον βράζει τὴν καρδίαν σου, τὸ συμμερίζομαι. Εἶμαι ἡ φίλη σου ἐγώ... πλησίον μου δὲν θὰ στερηθῆς τίποτε, θὰ ζήσης εὐτυχῆς !

— Πῶς εἶνε δυνατόν νὰ εὐτυχῆσω μακρὰν τῆς πατρίδος μου, ἐδῶ, ὅπου μου εἶνε ἄγνωστος ἡ τύχη τοῦ πατρός μου καὶ τῶν ἀδελφῶν μου ;...

— ὦ ! ὁ καιρὸς θὰ ἰατρεύσῃ τοὺς πόνους τῆς καρδίας σου... καὶ εἰς τοῦτο θὰ βοηθήσῃ ἕνας ἰσχυρὸς θεός, ὁ Ἐρως.

Ζωηρῶς συγκινεῖται ἡ Ἄϊδα. Εἰς τὸν Ἐρωτα καὶ μόνον ἐλπίζει νὰ εὕρῃ παρηγορίαν ἔν μειδιάμα του τῆς ἀνοίγει τὰ οὐράνια. Ἡ ταραχὴ τῆς εἶνε προφανῆς ἐνδειξίς ὅτι εἶνε ἐρωτευμένη ἄλλῃ ἢ Ἀμνέρις θέλει νὰ ἐξακριβώσῃ τὰ πάντα, καὶ προσφεύγει εἰς τὸν δόλον.

— Λοιπὸν ; τί σημαίνει αὐτὴ ἡ νέα σου ταραχὴ, εὐμορφὴ μου Ἄϊδα ; Εἶπέ μου τὰ μυστικά σου, ἔξαμολογήσου εἰς τὴν ἀγάπην μου... Ἀπὸ τοὺς ἀνδρείους ποῦ ἐπολέμησαν κατὰ τῆς πατρίδος σου, μήπως εἶχε κανεὶς ἀφυπνίσει τὴν κοιμωμένην καρδίαν σου ;

— Τί ἐννοεῖς ;

— Εἰς ὅλους βάρβαρος ἡ τύχη δὲν ἐφάνη. Ἄν ὁ ἀτρόμητός των ἀρχηγὸς ἐπέσε θανάσιμως πληγωμένος...

— Τί εἶπες ! ὦ ! συμφορὰ μου !...

— Ναί... Ὁ Ραδάμης ἐφονεύθη ἀπὸ τοὺς ἰδικούς σου.. Πῶς κλαίεις δι' αὐτό.

— ὦ ! αἰωνίως θὰ κλαίω !

— Οἱ θεοὶ ἐτιμώρησαν τοὺς ἐχθρούς σου...

— Πάντοτε μὲ κατέτρεξαν οἱ θεοί...

Δὲν συγκρατεῖται πλέον τῆς Ἀμνέριδος ἡ ὀργή :

— Τρέμε, φωνάζει. Ἀνέγνωσα εἰς τὴν καρδίαν σου. Τὸν ἀγαπᾷς !

— Ἐγὼ !... προσπαθεῖ ν' ἀντιλέξῃ ἡ Ἄϊδα.

— Μὴν ψεύδουσαι ! Μίαν λέξιν ἀκόμη καὶ θὰ μάθω τὴν ἀλήθειαν. Κύτταξέ με στὰ μάτια... Σὲ ἐγέλασα... Ζῆ ὁ Ραδάμης...

— Ζῆ ! Ἄς εἶνε δοξασμένοι οἱ θεοὶ !— φωνάζει γεμάτη ἀπὸ ἀγαλλίασιν ἡ Ἄϊδα καὶ πίπτει γονυπετής.

— Καὶ ἤλπιζες νὰ κρυφθῆς ἀκόμη ; Ναί ! τὸν ἀγαπᾷς, ἀλλὰ τὸν ἀγαπᾷ καὶ ἐγὼ. Ἐννοεῖς ; εἶμαι ἀντεράστριά σου, ἐγὼ τοῦ Φαραῶ ἡ κόρη...

— Κ' ἐγὼ λοιπὸν τί εἶμαι ;— ἀνακροῖται ἐγειρομένη ἡ Ἄϊδα. Ἄλλ' ἀμέσως συγκρατεῖται ὀλίγον ἔλειψε νὰ προδώσῃ καὶ τὸ ἄλλο μυστικὸν τῆς, ὅτι εἶνε κόρη βασιλέως καὶ αὐτῆς ἡγεμονίς τῆς Αἰθιοπίας. — Τί εἶπα ;... ἔλεος ! θρηνηθεῖ, συγχώρησέ με. Εὐσπλαχνίσου τὴν ὀδύνην μου... Ναί, τὸν ἀγαπᾷ μὲ ἀπειρον ἔρωτα. Εἶσα εὐτυχὴς, σύ, εἶσαι ἰσχυρά... Ἐγὼ δι' αὐτὸν τὸν ἔρωτα καὶ μόνον ζῶ.

— Τρέμε, ὦ δούλη οὐτιδανή, ἀπαντᾷ ἡ Ἀμνέρις, σπάρραζε τὴν

καρδίαν σου. Εἶσαι εἰς τὴν ἐξουσίαν μου, καὶ ἡ μανία μου δὲν ἔχει ὄρια...

Ἀκούονται μακρόθεν τὰ σαλπίσματα τῆς θριαμβευτικῆς παραταξέως.

— Εἰς τὴν πομπὴν τοῦ θριαμβου, προσθέτει ἡ βασιλόπαις, μαζῇ μου θὰ ἔλθῃς, ὦ δούλη· σύ, γονατιστὴ εἰς τὸ χῶμα, κ' ἐγὼ εἰς τὸν θρόνον, εἰς τὸ πλευρὸν τοῦ βασιλέως. Ἀκολουθεῖ με, καὶ θὰ μάθῃς ἂν δύνασαι ν' ἀντιπαλίσῃς πρὸς ἐμέ.

Μελαγχολικῶς ἀκολουθεῖ ἡ Ἀΐδα :

— "Ἐλεος... τί μοῦ μένει πλέον. Ἐρημος εἶνε ἡ ζωὴ μου... Ὁ θυμὸς σου θὰ ἐξίλεωθῇ μετ' ὀλίγον. Αὐτὸν τὸν ἔρωτα, ὁ ὅποιος τόσον σε ἐξοργίζει, θὰ τὸν σβύσω μέσα εἰς τὸν τάφον...

Ἀλλαγὴ σκηνογραφίας. Ὁ Βασιλεὺς, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν ὑπουργῶν, τῶν ἱερέων, τῶν αὐλικῶν καὶ τῶν σηκιοφόρων προβαίνει πρὸς τὸν θρόνον, τὸν στηθέντα ὑπὸ μίαν θολίαν ἐκ πορφύρας πλησίον μιᾶς ἐκ τῶν πυλῶν τῆς πόλεως τῶν Θηβῶν. Φαίνεται ἀπέκνυτι, ὀπισθεν συστάδης φοινίκων, ὁ ναὸς τοῦ Ἀμμωνος. Καὶ εἰς τὸ βάθος ἐγείρεται μία θριαμβευτικὴ ἀψίς. Ὅλος ὁ χῶρος εἶνε πλημμυρισμένος ὑπὸ λαοῦ. Ἐνῶ ὁ Βασιλεὺς ἀναβαίνει τὰς βηθμίδας τοῦ θρόνου, ἔρχονται ἡ Ἀμνέρις μετὰ τὴν Ἀΐδαν καὶ τὰς λοιπὰς δούλας τῆς. Ἡ Ἀμνέρις ἀνέρχεται εἰς τὸν θρόνον ἀριστερᾶ τοῦ Βασιλέως καὶ θριαμβευτικὰ ᾄσματα, ἐκφράζοντα ὅλην τὴν ἀγαλλίασιν τῶν νικητῶν, ψάλλονται ὑπὸ τοῦ λαοῦ, ὑπὸ τῶν ἱερέων καὶ τῶν γυναικῶν.

Ἰδῶν τὰ αἰγυπτιακὰ στρατεύματα μετὰ τὰς σάλπιγγας ἐπὶ κεφαλῆς παρελκύνουν πρὸ τοῦ Βασιλέως. Ἐπονται τὰ ἄρματα, τὰ ἱερὰ ἀγγεῖα, αἱ σηκίαι, τὰ εἶδωλα τῶν θεῶν, ὀρχηστρίδες κρατοῦσαι τοὺς θησαυροὺς τῶν ἠττημένων· τέλος ὁ Ραδαμῆς ἐπὶ φορείου, τὸ ὅποσον σηκώνουν ἀξιωματικοί.

Ὁ Βασιλεὺς καταβαίνει ἀπὸ τὸν θρόνον καὶ ἀσπάζεται τὴν Ραδαμῆν, λέγων :

— Χαίρε, ὦ σῶτερ τῆς πατρίδος. Πλησίασε· ἡ κόρη μου ἰδιο-
χειρῶς θὰ σοὶ δώσῃ τὸν θριαμβευτικὸν στέφανον.

Υποκλίνεται ὁ Ραδαμῆς καὶ λαμβάνει τὸν στέφανον.

— Τώρα, ἐξακολουθεῖ ὁ Φαραώ, ζήτησε ὅ,τι ἐπιθυμεῖς καὶ θὰ
τὸ λάβῃς—τὸ ἰμῶνα εἰς τὸ στέμμα μου, εἰς τοὺς ἁγίους θεούς.

— Ἄς ἔλθουν πρώτα ἐνώπιόν σου οἱ αἰχμαλῶται, — ἀπαντᾷ ὁ
Ραδαμῆς, καὶ οἱ Αἰθίοπες αἰχμαλῶται ὀδηγοῦνται ὑπὸ τῶν φρουρῶν.

— Τί βλέπω! ὁ πατέρας μου! ἀνακράζει ἡ Ἄϊδα, ἀναγνωρίζουσα
μεταξὺ τῶν αἰχμαλῶτων τὸν Ἀμονάσρον.

Ἵλοι μένουσιν ἐκπληκτοί. Ἡ Ἄϊδα ἐναγκαλιζέται τὸν πατέρα
της, ὅστις προφθάνει νὰ τῆς εἰπῇ νὰ μὴ φανερώσῃ ποῖος εἶνε. Τὸ
ἄξιμά του ἔχει μείνει ἄγνωστον εἰς τοὺς συλλαβόντας αὐτὸν Αἰ-
γυπτίους. Δὲν γνωρίζουν ὅτι εἶνε αὐτὸς ὁ βασιλεὺς τῶν Αἰθίοπων.

— Πλησίασε, τῷ λέγει ὁ Φαραώ. Εἶσαι λοιπὸν ;...

— Ὁ πατέρας της, ἀπαντᾷ ὁ Ἀμονάσρος δεικνύων τὴν Ἄϊδαν.
Ἐπολέμησα κ' ἐγώ, καὶ ὅταν ἠττήθημεν, εἰς μάτην ἐζήτησα τὸν
θάνατον. Ἡ στολὴ μου μαρτυρεῖ ὅτι ὑπερῃσπίσθην τὴν πατρίδα καὶ
τὸν βασιλέα μου. Ἀλλὰ εἰς μάτην ἔχυσαν τὸ αἷμά των οἱ ἄνδρες.
Πρὸ τῶν ποδῶν μου ἔπεσε νεκρὸς ὁ βασιλεὺς μας. Ἄν ἡ φιλοπατρία
εἶνε ἐγκλημα, εἴμεθα ὅλοι ἔνοχοι, ἔτοιμοι ν' ἀποθάνωμεν!

Καὶ προσθέτει μὲ βιαστικὸν τόνον ὁ Ἀμονάσρος :

Ma tu, o Re, tu signore possente,	Ἄλλὰ σύ, βασιλεῦ καὶ δεσπότη
A costoro ti volgi clemente.	κρταίε, φανοῦ ἐπιεικῆς πρὸς
Oggi noi siam percossi dal fato,	ἡμᾶς. Σήμερον πλήττει ἡμᾶς
Doman voi il fato potria colpir.	τὸ πεπρωμένον, αὔριον ἴσως
	πλήξῃ καὶ ἡμᾶς.

Ἐνώνουσ τὰς ἑσθίας των οἱ λοιποὶ αἰχμαλῶται καὶ ἡ Ἄϊδα.
Οἱ ἱερεῖς προτρέπουσ τὸν Φαραώ νὰ φανῇ ἀνηλεῆς, νὰ θανατώσῃ
τοὺς εἰς θάνατον καταδικασθέντας ὑπὸ τῶν Θεῶν.

«ὦ! λέγει καθ' ἑαυτὸν ὁ Ραδαμῆς, ἀπειλῶν τὴν Ἄϊδαν· ἡ
λύπη της ὠραιοτέραν τὴν ἀναδεικνύει· κάθε δάκρυ τῆς λατρευτῆς

μου εἰς τὸ στήθος μου ζωηρότερον ἀνάπτει τὸν ἔρωτα.» Καὶ στρέφω πρὸς τὸν Φαραῶ, τῷ ὑπενθυμιζει τὸν ὄρκον καὶ τὴν ὑπόσχεσίν του.

— Εἰς ἐκπλήρωσιν τοῦ ὄρκου σου, ζητῶ νὰ χαρίσῃς τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἐλευθερίαν εἰς τοὺς Αἰθίοπας αἰχμαλώτους.

— Θάνατος εἰς τοὺς ἐχθροὺς τῆς πατρίδος! φωνάζουν οἱ ἱερεῖς!

— Ἔλεος εἰς τοὺς δυστυχεῖς! κραυγάζει ὁ λαός.

— Εἶνε ἐχθροὶ καὶ εἶνε ἀνδρεῖοι, λέγει ὁ ἀρχιερεὺς Ράμφις, — τὴν ἐκδίκησιν ποθοῦν. — Ἡ συγγνώμη θὰ τοὺς κάμῃ εἰς τὰ ὄπλα νὰ ριφθοῦν!

— Ἀφοῦ ἀπέθανεν ὁ Ἀμονάσρος, ὁ πολεμιστὴς βασιλεὺς των, δὲν μένει πλέον καμμία ἐλπίς εἰς τοὺς ἠττημένους, λέγει ὁ Ραδαμῆς.

— Τοῦλάχιστον ὡς ἡμεροὶ ἄς μείνουν ἐδῶ ἢ Ἄϊδα μὲ τὸν πατέρα της, προσθέτει ὁ Ράμφις.

— Ἐνδίδω εἰς τὴν συμβουλήν σου, λέγει ὁ Βασιλεὺς. Ἀλλὰ ἀνώτερον ἐχέγγυον τῆς ἀσφαλείας καὶ τῆς εἰρήνης θὰ σὰς δώσω τώρα. Ραδαμῆ, εἰς σὲ ἡ πατρὶς τὸ πᾶν ὀφείλει· σοὶ δίδω τὴν κόρην μου ὡς γέρας. Ἐπὶ τῆς Αἰγύπτου μαζῇ της θὰ βασιλεύσῃς...

Κατάπληκτος μένει ὁ Ραδαμῆς διὰ τὴν ἀπρόοπτον αὐτὴν ἀπόφασιν τοῦ Φαραῶ. Καὶ ἐνῶ ἡ Ἀμνέρις ἀγαλλιᾶ καὶ χαίρει, διότι ἐπληρώθησαν οἱ πόθοι τῆς καρδίας της, ἐνῶ οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ λαὸς ἀναμέλπουν ἐκ νέου τὰ θριαμβευτικὰ των ᾠσματα, οἱ δὲ αἰχμαλωτοὶ ἐκθειάζουν τὴν ἐπιείκειαν τοῦ Βασιλέως, ἡ Ἄϊδα ἐκβάλλει ἰδύνης θρήνους...

«Τὶ ἐλπίδα πειὰ μοῦ ἀπόμεινε; σ' αὐτὸν ἢ δόξα, ὁ θρόνος... — Λήθη σ' ἐμέ, καὶ δάκρυα ἔρωτικῶ καύμοῦ.»

— Θάρρος· τῇ λέγει ὁ Ἀμονάσρος· περιμένε, καὶ θὰ ἰδῇς χαρμόσυνα νέα διὰ τὴν πατρίδα μας· δὲν θ' ἀργήσῃ ν' ἀνατεῖλῃ ἡ αὐγὴ τῆς ἐκδικήσεώς μας...

Καὶ λήγει ἡ ἔορτὴ τοῦ θριάμβου...

ΠΡΑΞΙΣ ΤΡΙΤΗ

Πρὸς τί ἢ μονότονος καὶ ναννουριστικὴ ἔκεινη μουσικὴ ἢ ἀκουομένη παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Νείλου ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτός, ἐνῶ ἡ Σελήνη ἀπλώνει ἐπὶ τῶν ὑδάτων καὶ τῶν ἐκ γρανίτου βράχων τὰς ἀργυρᾶς ἀκτίνάς της;

Ἐκεῖ, εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἰσιδος, τὸν διαφαινόμενον μεταξὺ τῶν φοινικοδένδρων, ὅπου αἱ ἱερεῖς καὶ αἱ ἱερεῖαι τονίζουσι τὸν ὕμνον πρὸς τὴν ἀσύζυγον καὶ μητέρα τοῦ Ὄσιρίδος, τὴν μητέρα τοῦ αἰωνίου ἔρωτος, ἔρχεται ἡ Ἀμνέρις ν' ἀγρυπνήσῃ καὶ νὰ προσευχηθῇ. Τὴν ἐπιούσαν τελοῦνται αἱ γάμοι της μετὰ τὸν τροπαιοῦχον στρατηγὸν Ραδχιμῆν. Τὴν συνοδεύουσι πεπλοφόροι αἱ θεραπευαίνιδες της καὶ ὁ ἀρχιερεὺς Ράμφις, ὅστις τὴν ὀδηγεῖ εἰς τὸν ναόν, ἐνῶ ἔνδον τοῦ ἱεροῦ ἐπαναλαμβάνεται ὁ ψαλμὸς πρὸς τὴν Ἰσιδα...

Μία σκιὰ προβαίνει τότε εἰς τὴν ἔρημον ἀνθρώπων ὄχθην. Εἶνε ἡ Αἶδα, σκεπασμένη μετὰ πέπλον πυκνόν, καὶ ἀναμένει τὸν Ραδχιμῆν. Ἐκεῖ τῆς ὤρισε τόπον συναντήσεως. Τί θὰ τῆς εἶπῃ ἀρὰ γε;.. Ἄ! ἀν ἔρχεται νὰ τὴν ἀποχαιρετήσῃ διὰ τελευταίαν φοράν, αἱ δὶναὶ τοῦ Νείλου θὰ γείνουσι τάφος τῆς δυστήνου Αἶδας! Αὐτὸ σκέπτεται καὶ θρηνηλογεῖ, ἀποχαιρετῶσα τὸν ἔρωτα καὶ τὴν μακροῦν πατρίδα της :

— ὦ κάμποι ὠραῖοι, ὦ χλοερά μου δάση,
Ὅπου μ' ἀγάπη ἐπόθησα νὰ ζῶ.
Ἄχ! τὰ ὄνειρά μου ἐσθύσανε γιὰ πάντα,
Γλυκειά μου χώρα, δὲν θὰ σὲ ξαναδῶ!..

Ἄλλ' ἀντὶ τοῦ ἔραστοῦ, βλέπει ἐμφανιζόμενον τὸν πατέρα της, τὸν Ἀμονάσρον.

— Τίποτε δὲν διαφεύγει τὸ βλέμμα μου, τὸν ἀκούει λέγοντα.
Ἀγαπᾷς τὸν Ραδχιμῆν, καὶ αὐτὸς σὲ ἀγαπᾷ, κ' ἐδῶ τὸν περιμένεις.
Ἡ κόρη τοῦ Φαρκῶ εἶνε ἀντεράστριά σου...

— Καὶ ἐγὼ εἶμαι εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς ! Ἐγὼ τοῦ Ἄμωναρου ἢ κόρη !

— Εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς ; Ὅχι ! Ἄν θέλῃς, θὰ νικήσῃς τὴν ἰσχυρὰν ἐχθρὰν σου, καὶ πατρίς, καὶ θρόνος καὶ ἔρος, τὰ πάντα θὰ σοὶ ἀποδοθοῦν.

Καὶ θὰ ἰδῇς τ' ἀρωματισμένα δάση, Rivedrai le foreste imbalsamate,
Τὰ ὄρατα λειβάδια καὶ τοὺς χρο- Le fresche valli... i nostri tempi
[σοὺς νοοὺς. [d' ὄρ.

— Θὰ τὰ ξαναδῶ πάλιν...

— Εὐτυχησμένη ἐκεῖ μετὸν ἀγαπητόν σου, — θὰ ζῆς με δόξα, εὐτυχία καὶ χαρὰ..

— ὦ ! μὴ ἡμέρα μόνον νὰ τ' ἀπολαύσω, κ' ἔπειτα ἄς ἀποθάνω...

Καὶ ἐνθυμίζει ὁ Ἄμωναρος εἰς τὴν κόρην του τί σφαγὰς καὶ βεβηλώσεις καὶ θηριωδίας διέπραξαν οἱ Αἰγύπτιοι εἰς τὴν Αἰθιοπία. Ἀλλὰ πλησιάζει ἡ εὐτυχὴς ἡμέρα τῶν ἀντιποίνων καὶ ἔπειτα τῆς εἰρήνης. Ὁ λαὸς τῶν Αἰθιοπῶν ἐξηγέρθη καὶ ἡ νίκη εἶνε βεβαία. Πρέπει μόνον νὰ μάθουν ποῖον δρόμον θ' ἀκολουθήσῃ ὁ αἰγυπτικὸς στρατός.

— Καὶ ποῖος εἶνε δυνατόν νὰ τὸ μάθῃ ; ἔρωτᾷ ἡ Ἄϊδα.

— Σὺ καὶ μόνη ! Μετ' ὀλίγον θὰ ἔλθῃ πρὸς συνάντησίν σου ὁ Ραδαμῆς, ὁ στρατηγὸς τῶν Αἰγυπτίων. Σὲ ἀγαπᾷ... Ἐννοεῖς τώρα;

Ἄγανάκτησις κυριεύει τὴν Ἄϊδαν ἀκούουσαν ὅτι αὐτὴ πρέπει νὰ πείσῃ τὸν ἔραστήν τῆς νὰ γείνη προδότῃς

— Φρίκη ! ἀνακράζει. Ποτὲ δὲν θὰ τὸ κάμω.

— Αἶ, λοιπὸν ! ἄς περάσουν διὰ στόματος μαχαίρας οἱ Αἰγύπτιοι τοὺς ἰδικούς μας ! Ἄς καύσουν τὰς πόλεις μας ! Δὲν εἶσα! κόρη μου πλέον ! — φωνάζει ὁ Ἄμωναρος ἀποθῶν τὴν Ἄϊδαν.

— Ἐλεος ! ἐκτεθεὶ αὐτὴ.

Ἄλλ' ἐκεῖνος, ἀλλόφρων, ὡς νὰ βλέπῃ ὄραμα, φρυάσσει :

— Ποταμοὶ αἱμάτων ρέουν εἰς τὰς πόλεις τῶν ἠττημένων...

Βλέπεις ; Αἱ σικαὶ τῶν πεθαμένων σηκώνονται, καὶ σὲ δείχνουν καὶ φωνάζουν : Ἐξ αἰτίας σου χάνεται ἡ πατρίς !... Ἐν φάσμα φρικῶδες ἐμφανίζεται... Τρέμε ! τὰ ἄσπλαρα χέρια του σηκώνει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου... Εἶνε ἡ μητέρα σου... καὶ σὲ καταρᾶται !

— Ἄ ! ὄχι ! ὄχι, πατέρα μου ! ὀλοθυεὶ ἡ Ἄϊδα.

— Φύγε, ἀναξία ! δὲν εἶσαι κόρη μου ! Εἶσαι τῶν Φαραῶ ἡ δούλη.

— Δὲν εἶμαι δούλη, μὴ μὲ καταράσαι. Εἶμαι κόρη ἀνταξία τοῦ πατρός μου. Καὶ θὰ κόμω τὸ καθήκον μου πρὸς τὴν πατρίδα.

— Μὴ λησμονῆς ὅτι ἓνας λαὸς ἠττημένος καὶ ἀπηλιτισμένος, μόνον διὰ σοῦ δύναται ν' ἀναστηθῇ...

— Ὡ πατρίς μου... τί μοῦ στοιχίζεις !— μελαγχολικῶς θρηνηθεὶ ἡ Ἄϊδα.

— Θάρρος !— συμβουλεύει αὐτὴν ὁ Ἀμονάσρος, βλέπων δὲ πλησιάζοντα τὸν Ραδαμῆν, προσθέτει :— Ἐρχεται... ἐκεῖ θὰ μείνω ἐγὼ ν' ἀκούσω τὰ πάντα.

Καὶ κρύπτεται ὀπισθεν τῶν δένδρων...

— Σὲ ξαναβλέπω, γλυκεῖά μου Ἄϊδα, λέγει ὁ νέος στρατηγὸς πλησιάζων εἰς τὴν προσφιλῆ του ἐρωμένην.

Ἄλλ' ἐκεῖνη θέλει νὰ τὸν ἀπομακρύνῃ κατ' ἀρχάς.

— Σὲ περιμένει ἡ ἱεροτελεστία ἄλλου ἔρωτος, ὦ σύζυγε τῆς Ἀμνέριδος, τῷ λέγει.

— Τί εἶπες ; ἀπαντᾷ ἐκεῖνος. Σὲ μόνην, Ἄϊδα, σὲ μόνην ἀγαπῶ... Ὁμνῶ εἰς τοὺς θεούς.

— Μὴ σὲ ρυπάνῃ ἡ ψευδορκία. Ἄνδρετον σὲ ἠγάπησα, ἐπίορκον ὄχι.

— Ἀμριβάλλεις λοιπὸν διὰ τὸν ἔρωτά μου, Ἄϊδα ;

— Πῶς εἶνε ὕψιστον νὰ διαφύγῃς τὰ θελητὰ τῆς Ἀμνέριδος, τὴν θελήσιν τοῦ Φαραῶ, τοὺς πόθους τοῦ λαοῦ σου, τῶν ἱερέων τὴν ὀργήν ;

— Ἄκουσέ με, Ἄϊδα. Ὑπὸ τὴν ἀγρίαν πνοὴν τοῦ νέου πολέμου, ἡ ζωὴ τῆς Αἰθιοπίας ἐξηγέρθη. Οἱ ἐμόρυσί σου ἐπεδραμον εἰς

τὴν χώραν μας, κ' ἐγὼ θὰ ὀδηγήσω τοὺς Αἰγυπτίους εἰς τὴν μάχην Ὑπὸ τῆς ἐπευφημίας καὶ τὴν βοήν τῆς νίκης, θὰ πέσω εἰς τὰ γόνατα τοῦ Βασιλέως, καὶ θὰ τῷ ἀποκαλύψω τὰ μύχια τῆς καρδίας μου... Σὺ θὰ εἶσαι ὁ στέφανος τῆς δόξης μου, θὰ ζήσωμεν εὐτυχεῖς μὲ ἔρωτα αἰώνιον.

— Καὶ δὲν φοβεῖσαι τῆς Ἀμνέριδος τὴν ἐκδικητικὴν μανίαν ; — ἔρωτά ἡ Ἄϊδα. Ἡ ὀργή της ὡς κεραυνὸς θὰ πλήξῃ ἐμέ, τὸν πατέρα μου, ὅλους !

— Ἐγὼ θὰ σὲς ὑπερασπισθῶ.

— Εἰς μάτην ! οὐδὲν θὰ δυνηθῆς. Καὶ ὅμως, ἂν μὲ ἀγαπᾷς, καὶ ἄλλος δρόμος σωτηρίας ἀνοίγεται ἐνώπιόν μας.

— Ποῖος δρόμος ;

— Νὰ φύγωμεν.. — Καὶ βλέπουσα ταρασσόμενον τὸν Ραδαμῆν ἐξἠκολουθεῖ μετὰ ζωηροῦ πάθους :

Fuggiam gli ardori inospiti
Di queste lande ignude ;
Una novella patria
Al nostro amor si schiude...
Là... tra foreste vergini,
Di fiori profumate,
In estasi ignorate
La terra scorderem.

(Ἄς φύγωμεν ἀπὸ τὰ ἀφιλόξενα καύματα τῶν γυμνῶν τούτων τόπων· νέα πατρίς ἀνοίγεται εἰς τὸν ἔρωτά μας... Ἐκεῖ . . . ἐν τῷ μέσῳ δασῶν παρθένων, μυροβόλων ἀπὸ τὰ ἄνθη, βυθισμένοι εἰς ἐκστάσεις οὐρανίας, θὰ λησμονήσωμεν τὴν γῆν).

— ὦ ! λέγει πλήρης ἄλγους ὁ Ραδαμῆς. Πρέπει νὰ ἐγκαταλείψω τὴν πατρίδα μου, καὶ τῶν θεῶν μου τοὺς βωμούς. Ἡ γῆ ὅπου ἔδρεψα τὰς πρώτας δάφνας τῆς δόξης, ὁ οὐρανὸς τῶν ἐρώτων μας, πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ λησμονηθοῦν ;

— Ὑπὸ τὸν ἐλεύθερον οὐρανόν μου, θὰ ζήσωμεν ἀγαπημένοι, οἱ θεοὶ μου θὰ εἶνε θεοὶ σου, καὶ ναὸς σου ὁ ναὸς μου !

Ἄλλ' ὁ Ραδαμῆς μένει ἀναποφάσιτος.

— Σὺ ὅμως δὲν ἀγαπᾷς.. τὸ βλέπω ! λέγει ἡ Ἄϊδα.

— Δὲν σ' ἀγαπῶ ; Ποτέ θνητὸς οὔτε θεὸς δὲν ἠγάπησε μὲ τόσον φλογερὸν ἔρωτα.

— Πήγαινε.. φύγε .. εἰς τὸν βωμόν σὲ προσμένει ἡ Ἀμνέρις.

— Ὅχι ! ποτέ !..

— Ποτέ, εἶπες ; Τότε, ἄς πέσῃ ὁ πέλεκυς τοῦ δημίου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου, ἐπὶ τοῦ πατρός μου...

Χάνει τὰ λογικά του ὁ Ραδαμῆς, καὶ λαμβάνει τὴν ὑπερτάτην ἀπόφασιν :

— "Α! ὄχι! ἄς φύγωμεν! ἀνακράζει πλήρης πάθους. Ἄς φύγωμεν εἰς τὴν ἔρημον. Ἐδῶ βασιλεύει ἡ συμφορὰ μόνη, ἐκεῖ οὐρανὸς ἐρώτων. Αἱ ἀχανεὺς ἔρημοι θὰ εἶνε ὁ νυμφικός μας θάλαμος, καὶ λαμπρὰ θὰ φέγγουν τὰ ἄστρα τὸν ὑμέναιόν μας.

— Εἰς τὴν εὐδαίμονα γῆν τῶν πατέρων μου, μὲς προσμένει ἡ χαρὰ: ἐκεῖ βλασκαμώδης ἡ αὖρα, ἐκεῖ ἡ γῆ εἶνε ἀνθη καὶ μῦρα, ὀλόδροσοι κήμποι καὶ πράσινα λειβάδια θὰ εἶνε ὁ νυμφικός μας θάλαμος, ἐκεῖ τὰ ἄστρα λαμπρότατα θὰ φέγγουν τὸν ὑμέναιόν μας.

Ἐναγκαζίζονται, καὶ ἤδη ἀπομακρύνονται, φεύγουν... Αἴφνης ἡ Αἶδα σταματᾷ :

— Ἄλλὰ, ἀπὸ ποῖον δρόμον θὰ φύγωμεν, ὥστε νὰ μὴ ἐμπέσωμεν εἰς τὰς ἀλλαγὰς τῶν στρατιωτῶν;

— Ἐλεύθερος ἔως αὐριον θὰ μείνη ὁ δρόμος, τὸν ὅποιον ἐξελεξεν οἱ ἰδικοί μας διὰ νὰ βηδίσουν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ.

— Καὶ αὐτός ὁ δρόμος εἶνε :

— Τὰ στενὰ τοῦ Νάπατα, λέγει ἀπερισκέπτως ὁ Ραδαμῆς.

— Τοῦ Νάπατα τὰ στενὰ! Ἐκεῖ θὰ εἶνε οἱ στρατιωταὶ μου!

— ἀνακράζει ὁ Ἀμονάσρος ἀναπηδῶν ἀπὸ τὸν κρυψῶνά του.

— ὦ! φωνάζει ὁ Ραδαμῆς, ποῖος εἶνε αὐτός;

— Τῆς Αἶδας ὁ πατέρας καὶ τῶν Αἰθίοπων ὁ βασιλεὺς, —

ἀπαντᾷ ὁ Ἀμονάσρος.

— Σὺ, ὁ Ἀμονάσρος! σὺ ὁ βασιλεὺς; λέγει παράφορος ὁ Ραδαμῆς. Θεοί, τί εἶπα: "Ὅχι... δὲν εἶνε ἀλήθεια." Ὀνειρον βλέπω...

Ἡ Αἶδα μετὰ τοῦ πατρὸς τῆς προσπαθοῦν νὰ τὸν καθησυχάσουν. Ἄλλ' ἐκεῖνος: — Διὰ σὲ ἐπρόδωσα τὴν πατρίδα μου καὶ ἠτιμώσθην! — λέγει.

— "Ὅχι, ἀπαντᾷ ὁ Ἀμονάσρος: δὲν εἶσαι ἔνοχος ἡ Μοῖρα τὸ ἠθέλησεν... Ἐλα, καὶ ἐκεῖθεν τοῦ Νείλου μὲς ἀναμμένουσιν οἱ πιστοὶ μου. Ἐκεῖ τοὺς πόθους τῆς καρδίας σου θὰ στέψη ὁ ἔρωσ.

Ἄλλὰ μάρτυς ἀόρατος τῆς τελευταίας περιπετείας παρίστατο ἐκ τῶν προφυλακίων τοῦ ναοῦ ἡ Ἀμνέρις. Ὅπισθεν αὐτῆς φαίνεται ὁ ἔσμός τῶν ἱερέων.

— Προδότα! φωνάζει ἡ βασιλόπαις.

— "Α! ἔρχεσσι νὰ καταστρέψῃς τὸ ἔργον μου! — βρυχᾷται ὁ Αἰθίοψ βασιλεὺς καὶ ἀνασπῶν τὸ ἐγγχειρίδιον ὁρμᾷ ἐναντίον τῆς.

Ἄλλὰ ὁ Ραδαμῆς, εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ὁποίου ὑπερνικᾷ τὸν ἔρωτα ἢ συναισθησις τοῦ κηλῆκτος, προβάλλει τὸ στήθος του καὶ σώζει τὴν κόρην τοῦ βασιλέως του.

—Φύγετε, φύγετε!—φωνάζει εἰς τὴν ἐρωμένην του καὶ τὸν πατέρα της, ἐνῶ δὲ ἐκεῖνοι τρέπονται δραματικῶς εἰς φυγὴν, καταδιωκόμενοι ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων φρουρῶν, ὁ ἀτυχὴς στρατηγὸς ἀποτίνομενος πρὸς τὸν Ράμριν, λέγει:—Ἱερεῦ, παραδίδομαι εἰς σέ.

ΠΡΑΞΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ

Εἰς μίαν αἴθουσαν τῶν βασιλικῶν ἀνακτόρων, παρὰ τὴν θύραν ἧτις ἔχει εἰς τὴν ὑπόγειον στοᾶν τοῦ δικαστηρίου, ἵσταται περιλυτός ἡ Ἀμνέρις.

Ἰσχύεται νὰ δικασθῇ ὁ προδότης στρατηγὸς ὑπὸ τῶν ἱερέων. Ἡ προδοσία του εἶνε ἀναμφισβήτητος, καὶ ἡ καταδίκη του εἰς θάνατον εἶνε βεβαία. Ὡ! πόσον τὸν ἀγαπᾷ ἀκόμη ἡ κόρη τοῦ Φαραῶ! Ἄν ἐκεῖνος ἀνταπεκρίνετο εἰς τὸ ἀσβεστον πῦρ τοῦ ἔρωτός της, αὐτὴ θὰ ἦτο ἱκανὴ νὰ τὸν σώσῃ...

Διατάσσει τοὺς φύλακας νὰ ὀδηγήσουν ἐνώπιόν της τὸν δεσμωτήν, καὶ μὲ φωνὴν ἐκφράζουσαν ὅλην τὴν ἀγάπην της τῷ λέγει:

Già i sacerdoti adunansi
Arbitri del tuo fato ;
Pur dell'accusa orribile
Scolparti ancor ti è dato ;
Ti scolpa, e la tua grazia
Io pregherò dal trono,
E nunzia di perdono,
Di vita, a te sarò:

(Οἱ ἱερεῖς συνέρχονται τὴν μοῖραν σου νὰ κρίνουν· ἀλλὰ ἀπὸ τὴν φρικτὴν κατηγορίαν δύναται ν' ἀπαλλαγθῆς· δικαιολογήτου καὶ ἐγὼ θὰ ἱκετεύσω τὸν ἄνακτα νὰ σοὶ δώσῃ τὴν χάριν· καὶ ἄγγελος τῆς συγγνώμης, τῆς ζωῆς θὰ γείνω διὰ σέ.)

— Ὅστε καὶ θὰ ζητήσω ν' ἀπολογηθῶ, ἀπαντᾷ ὁ Ραδαμῆς ἐνώπιον τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων δὲν ἔπταισα, δὲν ἠμάρτησα. Ἐπρόφεραν ἀσυλλόγιστα τὰ χεῖλη μου τὸ φεδερὶν μυστικόν, τὸ ὁμολογῶ· ἀλλὰ ἀγνή ἐμεινεν ἡ ψυχὴ μου, ἀκεραία ἡ τιμὴ μου.

— Ἀπολογήσου λοιπὸν διὰ νὰ σώσῃς τὴν ζωὴν σου.

— Βδελύσσομαι τὴν ζωὴν ἐστερεύσειν ἢ πηγὴ πάσης χαρᾶς, ἔσθυσε πρὸς μου ἐλπίς, καὶ μόνον τὸν θάνατον ποθῶ.

— Τὸν θάνατον; ... ὄχι! Ἢ ζήσης, Ἢ ζήσης διὰ τὸν ἔρωτά μου. Ἐγὼ ὑπέφερα διὰ σὲ τὴν ἀγωνίαν τοῦ θανάτου. Ἐκλαυσα καὶ ἐθρήνησα ἀγρυπνος τόσας νύκτας διὰ σέ... Διὰ σὲ Ἢ ἐθυσίαζα καὶ θρόνον καὶ πατρῖδα καὶ τὴν ζωὴν μου ἀκόμῃ.

— Κ' ἐγὼ δι' ἐκείνην ἠθέλησα νὰ προδώσω τὴν πατρῖδα καὶ τὴν τιμὴν μου. Σήμερον ἡ ἀτιμία μὲ περιμένει καὶ θέλεις νὰ ζήσω; Μ' ἔκαμες δυστυχῆ, μοῦ ἤρπασες τὴν Ἄϊδαν ἀπὸ τὰς ἀγκάλας μου, τὴν ἐφόνευσες ἴσως... καὶ τώρα μοῦ προσφέρεις τὴν ζωὴν;

— Ἐγὼ αἰτία τοῦ θανάτου τῆς; Ὅχι, ζῆ ἡ Ἄϊδα.

— Ζῆ! πλήρης χαρᾶς ἀναφωνεῖ ὁ Ραδάμυθς.

— Διωκόμενος καὶ φεύγων ἔπεσε νεκρὸς ὁ πατὴρ τῆς, ἀλλ' αὐτὴ ἔγινεν ἄφαντος καὶ ἀγνωστος ποῦ εὐρίσκεται...

— Οἱ θεοὶ ἄς τὴν ὀδηγήσουν ἀσφαλῶς εἰς τὰ πατρῶα τεῖχη, καὶ ἄς ἀγνοῆ διὰ παντός αὐτὴ ὅτι χάριν αὐτῆς θ' ἀποθάνω!

— ὦ! ἂν σὲ σώσω, ὀρκίσου ὅτι δὲν θὰ τὴν ἐπανιδῆς πλέον...

— Ἀδύνατον! ἀνακραῖζει ὁ Ραδάμυθς καὶ μένει ἀνένδοτος εἰς ὄχλος τὰς παρακλήσεις καὶ τὰς ἱκεσίαις τῆς Ἀμνέριδος. — Εἶνε ὑπέρτατον ἀγκυλῶν ὁ θάνατος, ἂν εἶνε γραμμένον ν' ἀποθάνω δι' αὐτὴν δὲν φοβοῦμαι τὴν ὀργὴν τῶν ἀνθρώπων, φοβοῦμαι μόνον τὴν ἰδικήν σου εὐσπλαγγίαν.

Εἰς τὸ ἀκουσμὰ τῶν λόγων τούτων, ἔξαλλος ἀπὸ τὴν ὀργὴν καὶ τὴν ζήλοτυπίαν ἡ Ἀμνέρις νεύει εἰς τοὺς φύλακας νὰ ἀπκράγουν τὸν Ραδάμυθ πάλιν εἰς τὸ δεσμωτήριον. Καὶ πίπτει ἀπελπίς ἐπὶ ἐνὸς θρονίου.

— Ἀλλοίμονον!... ποῦς θὰ τὸν σώσῃ; Καὶ ἐγὼ τὸν ἔρριψα εἰς τὰς χεῖράς των!... ὦ, κατάρκτος ἔσο, ζήλοτυπία, ἡ ὁποία φέρεις τὸν θάνατον εἰς αὐτὸν καὶ εἰς ἐμὲ τὸ αἰώνιον πένθος τῆς καρδίας!

Ἄλλ' ἰδοὺ οἱ Αἰγύπτιοι ἱερεῖς, ὅμοιοι πρὸς φαντάσματα μὲ τοὺς λευκοὺς χιτῶνάς των, διαβαίνουν στεγνοὶ καὶ ἄκαμπτοι διὰ τῆς αἰθούσης. Κατέρχονται εἰς τὸ ὑπόγειον. Καὶ ἐκεῖ ψάλλουν ἐπίκλησιν πρὸς τὸ θεῖον τῆς Δικαιοσύνης πνεῦμα νὰ λαλήσῃ διὰ τῶν χειλέων των, ἐνῶ θρήνου ἀπελπιστικῶς προφέρουν τῆς Ἀμνέριδος τὰ χεῖλη.

Οἱ φύλακες ὀδηγοῦν τότε ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου εἰς τὸ ὑπόγειον

τὸν Ραδαμῆν διὰ τὴν δικαιοσύνην. Ἀκούεται ἡ φωνὴ τοῦ ἀρχιερέως ἐκ φωνούντος τὰς κατηγορίας.

— Ἐπρόδωσες τὸ μυστικὸν τῆς πατρίδος εἰς τὸν ξένον. Ἐλιποτάκτησες ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου τὴν προτεραίαν τῆς μάχης. Ἐφάνης ἐπίτορκος πρὸς τὴν πατρίδα, πρὸς τὸν βασιλέα, πρὸς τὴν τιμὴν. Τί ἀπολογεῖσαι;

Ἄλλ' ὁ Ραδαμῆς δὲν ἀπαντᾷ.—Εἶσαι προδότης, ἀποφαίνονται οἱ ἱερεῖς· θὰ λάβῃς τὸν ἀτίμων τὸν θάνατον· ὑπὲρ τὸν βωμὸν τοῦ θεοῦ θὰ ταφῆς ζωντανός.

Μαίνεται καὶ λυσσᾷ ἡ Ἀμνέρις μετὰ τὴν ἀπόφασιν αὐτῆν. Ὑβρίζει καὶ ἀναθεματίζει τοὺς ἱερεῖς, μόλις τοὺς βλέπει προβαίνοντας ἐκ τοῦ ὑπόγειου.

— Ἰερεῦ, λέγει πρὸς τὸν Ραμφιν τὸν ἄνθρωπον ποῦ ἐσὺ σκοτώνεις, ἐγὼ τὸν ἠγάπησα τὸ ἀνάθεμα τῆς σπαραγμένης καρδίας μου, μετὰ τὸ αἷμά του, θὰ πέσῃ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν σου!

—Εἶνε προδότης, θ' ἀποθάνῃ!—ἀπαντοῦν οἱ ἱερεῖς καὶ ἀπομακρύνονται μετὰ βραδέα βήματα, ἐνῶ ἐκεῖνη φεύγει ἀπηλπισμένη.

Ἀλλαγὴ σκηνογραφίας. Ὑπὸ τὸν ναὸν τοῦ Ἡραίου, τὸν ἀπαστράπτοντα ἐκ χρυσοῦ καὶ φωτός, ἐκτείνεται τὸ σκοτεινὸν ὑπόγειον, ὅπου οἱ ἱερεῖς ἔλλειψιν τὸν Ραδαμῆν διὰ τὴν ἀποθάνῃ ἐξ ἀσιτίας. Στηρίζεται ὁ δυστυχὴς καταδίκος εἰς τὰς βαθμίδας τῆς κλίμακος, διὰ τῆς ὁποίας κατέβη εἰς τὸ ὑπόγειον.

— Ἰδοὺ ὁ τάφος μου, λέγει. Δὲν θὰ ἐπκνίδω πλέον τὸ φῶς τῆς ἡμέρας... Δὲν θὰ ἐπκνίδω πλέον τὴν Ἄϊδαν... Ἄϊδα, ποῦ εἶσαι ἀρὰ γε; Εἶθε νὰ ζήσης εὐτυχῆς καὶ νὰ μὴ μάθῃς ποτὲ τὴν φρικτὴν τύχην μου!

Ἄλλ' ἀφῆνης ἀκούει ἕνα βαθὺν στεναγμὸν. Νομίζει ὅτι βλέπει φάσμα. Ἄλλ' ὄχι! εἶνε ἄνθρωπος, εἶνε ἡ Ἄϊδα!

— Σὺ, εἰς αὐτὸν τὸν τάφον!

— Προησθάνθη ἡ καρδία μου τὴν καταδίκην σου, καὶ εἰς τὸν τάφον τὸν διὰ σέ ἐτοιμασθέντα, εἰσέδουσα κρυφίως. Ἐδῶ μακρὰν παντός ἀνθρωπίνου βλέμματος, εἰς τὴν ἀγκαλίην σου ἐπέβησα ν' ἀποθάνω,—λέγει ἡ Ἄϊδα.

—Morir l si pura e bella l
Morir per me d' amore...

(Ν' ἀποθάνῃς l τόσο ἀγνὴ
καὶ ὡραία! ν' ἀποθάνῃς διότι

Degli anni tuoi nel fiore	μὲ ἀγαπᾶς... Εἰς τὸ ἄνθος τῶν
Fuggir la vital	ἐτῶν σου, ν' ἀφήσῃς τὴν ζωὴν.
T' aveva il cielo par l' amor creata,	Ὁ Οὐρανὸς σὲ ἔπλασε διὰ τὸν
Ed io t' uccido per averti amata !	ἔρωτα, κ' ἐγὼ σὲ θανατώνω διό-
No, non morrai !	τι σὲ ἠγάπησα ! Ὁχι, δὲν θ'
Troppo io t' amai !..	ἀποθάνῃς. ὦ ! πόσον σὲ ἠγά-
Troppo sei bella !	πησαί πόσον εἶσαι ὄρατα !)

Ἄλλ' ἢ Ἄϊδα ἀλλοφρονεῖ .

—Βλέπεις; τοῦ θανάτου ὁ ἀγγελος ἀκτινοβόλος μᾶς πλησιάζει... Μᾶς ὀδηγεῖ εἰς τὴν αἰωνίαν ἀγαλλίασιν ἐπὶ τῶν χρυσῶν πτερυγῶν του. Ἄνοίγει τὰς πύλας τοῦ οὐρανοῦ... ἐκεῖ παύουν ὄλα τὰ βάσανα... ἐκεῖ ἀρχίζει ἡ ἔκστασις τοῦ ἀθανάτου ἔρωτος.

Ἀκούονται αἶφνης οἱ ψαλμοὶ τῶν ἱερέων ἐκ τοῦ ναοῦ.

— Οἱ νεκρικοὶ μᾶς ψαλμοὶ ! — ψιθυρίζει ἡ Ἄϊδα, ἐνῶ εἰς μᾶτην προσπαθεῖ ὁ Ραδαμῆς νὰ διασείσῃ τὴν πέτραν ἣτις κλείει τὸ ὑπόγειον.

Ἐλπίς καμμία δὲν ὑπάρχει πλέον. Καὶ οἱ δύο ἐρασταὶ ἀποχαιρετοῦν διὰ παντός τὸν κόσμον :

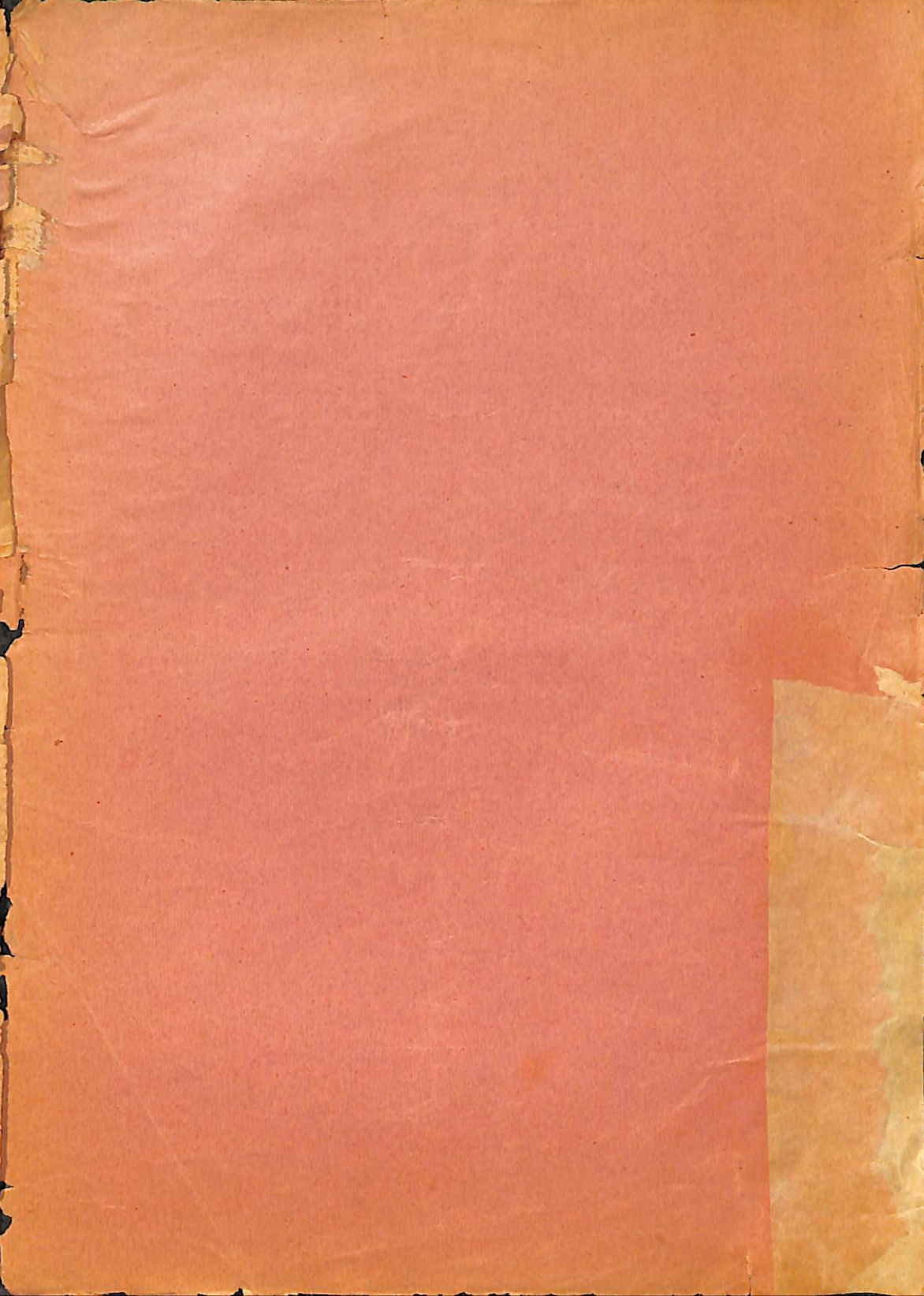
— O terra, addio ; addio, valle di pianti...
Sogno di gaudio che in dolor svanti !
A noi si chiude il cielo, e l' alme erranti
Volano al raggio dell' eterno di !

ὦ Γῆ, χαῖρε χαῖρε, κοιλάς τῶν κλαυθμῶν... ὄνειρον τῆς χαρᾶς ποῦ ἔσβυσες μὲ τὴν λύπην. Ὁ οὐρανὸς μᾶς καλεῖ, καὶ αἱ πλάνητες ψυχαὶ μᾶς πετοῦν πρὸς τὴν λαμπρότητα τοῦ αἰωνίου φωτός...

Ἐνῶ δὲ πίπτει ἀπαλὰ εἰς τὴν ἀγκάλην τοῦ Ραδαμῆ ἡ Ἄϊδα, εἰς τὸν ναὸν ἐμφανίζεται πενθηροροῦσα ἡ Ἀμνέρις καὶ γονατίζει ἐπὶ τῆς πέτρας ἣτις κλείει τὸ ὑπόγειον.

— Εἰρήνη καὶ γαλήνη εἰς σέ, λατρευτὸν λείψανον... Ἡ Ἰσις ἐλεήμων ἄς σὲ δεχθῇ εἰς τὸν οὐρανόν !

Τ Ε Λ Ο Σ

ΜΕΛΟΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Τὰ κάτωθι ἔργα τῆς Βιβλιοθήκης ταύτης εἶναι ἀπαραίτητα διὰ πάντα φίλον τοῦ θεάτρου. Γραφέντα εἰς γλαφυρωτάτην γλῶσσαν ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Ποριώτη, περιλαμβάνουσι περιλήψεις τῶν γνωστοτέρων Ἰταλικῶν μελοδραμάτων, ὡς καὶ ἔμμετρον μετάφρασιν παραπλεύρως τῶν ἰταλικῶν στίχων τῶν κυριωτέρων ἄσμάτων τῶν περιεχομένων ἐν ἐκάστῳ μελοδράματι.

Ἐκάστον μελόδραμα τιμᾶται λεπτῶν 50.

Νόρμα (Norma) λυρική τραγωδία εἰς δύο πράξεις. Μουσική Β. Βελλίνη. Στίχοι Φελίττος Ρομάνη.

Λούκία τοῦ Λαμμερμούρ (Lucia di Lammermoor). Τραγικὸν δράμα εἰς δύο μέρη. Μουσική Γαετάνου Λονζέττη. Στίχοι Σ. Καμμαράνου.

Χορὸς προσώπιδοφόρων (Un Ballo in Maschera). Μελόδραμα εἰς 3 πράξεις. Μουσική Ἰωσήφ Βέρδη.

Ἡ Ὑπνοβάτις (La Sonnambula). Μελόδραμα εἰς 2 πράξεις. Μουσική Βικεντίου Βελλίνη. Στίχοι Φελίττος Ρομάνη.

Ὁ Ραψφῶδης (Il Trovatore) Μελόδραμα εἰς 4 πράξεις. Μουσική Ἰωσήφ Βέρδη. Στίχοι Σ. Καμμαράνου.

Ἡ Τραυιάτα (La Traviata). Μελόδραμα εἰς 3 πράξεις. Μουσική Ἰωσήφ Βέρδη. Στίχοι Φ. Πιάτσε.

Ἡ Αἶδα (Aida). Μελόδραμα εἰς 4 πράξεις. Μουσική Ἰωσήφ Βέρδη. Στίχοι Ἀντωνίου Γκιсланτσόνη.